

non sit maius; sed id quod apponitur non, & id cui apponitur sic: & sicut quando vinum miscetur aquae videtur vtrunque augeri: quia vtrunque sit maius eodem modo.

Deinde cum dicit.

VATA B.

An quia huius substantia maneat, illius uero, puta cibi, haud quaquam. Quando et illi quoq; quod euincit ac superat in ipsa missione augeri dicunt, seu unum, nam uniuersa mistura uini, non aquae functionem exercet. In alteratione quoq; similiter si caro et substantia ipsa maneat, eorum uero affectum, qui per se competitum quisquam infit, qui prius non inerat, hoc sene alteratum est. Id autem, quo alteratum est, interdum nihil patitur, interdum et illud quoq; pati solet. Verum quod alterat, atq; motus principium, in eo est quod alterat et eo quod accrescit, quod enim mouet, in hisce est. Quandoquidem et quod ingeri solet, fieri aliquando maius potest, et corpus quod eo fruatur, ut si quod ingeritur, spiritus fiat, necrum cum hoc patitur, corrumpi solet, nec in eo est id quod mouendi vim obtinet.

ANT.

Aut quoniā quidem huius substantia maneat, huius autem non, ver. g. cibi. quoniā dominas dicitur in missione, vt vinum. facit enim vini opus, sed nō aquae, vniuersa mistura. Similiter et in alteratione, si manet caro ens, et quod aliquid est, passio autem aliqua q̄ inest per se, qua prius non inerat, alteratum est hoc. Quo autem alteratum est, hoc quandoq; quidem nihil passum est, neq; alterata est substantia, quan doq; autem et illud. Sed alteras, et principium motus in eo quod augmentatur et alteratur, in his enim est mouens, quoniam & ingrediens generatur utiq; magis, & accipiens illud corpus, verbi gratia, si ingrediens fiat utiq; spiritus, oportet eo ruptum esse hoc patiens, & mouens non est in hoc.

Solutio.

Soluti quæstionem per id, quod supra possum est, sc̄ oportet id quod augerit manere fini substantiam. Ideo ergo vinum dicitur augeri & non aliud, quoniā huius quidem, cui additur, puta curris, manet substantia huius autem, si quod additur, puta cibi, nō manet: conuertitur, n. in substantiam eius quod nutritur & augerit. Et, quia in obiectione ferebat mentio de missione, ostendit etiā in missione simile esse, nam id, cuius substantia manet, dicitur esse dominans in missione, sicut dicitur esse vinum, quando parū de aqua admiscetur multo vino, & hoc apparent ex propria operatione, quæ est eidē signum speciei, tota enim missura facit operationem unū, si calefaciendo & confortando, non autem facit opus aquæ. Et simile est de alteratione, q; si permanet caro, & quod aliquid est, i. qui ditas seu species eius: aliqua autem passio de numero per se accidentium adueniat, quæ prius non erat, id quod per manet, dicitur alteratum, & similiter oportet id quod augerit permanere. Id autem, quo aliquid alteratur, i. alterans, quandoq; in nullo transmutatur est, neq; fini passione, neq; fini substantia, sicut cōtingit in his, quæ agunt, & non patiuntur, sicut corpora celestia, quandoq; vero & ipsum alterans patitur & transmutatur, sicut in corporibus inferioribus, quæ agunt & patiuntur adiuvicem, ut infra patebit. Sed in motu augmenti virtus alterans, & q̄ est principium motus se habet ex parte augmentati: quod tamen ita alterat, q̄ etiam alteratur, in his enim, quæ augerit, est principium motus augmenti, ad alterandum & conuertendum cibum, qui additur: quia, si hoc non es-

set, cibus ingrediens corpus, sic magis generaretur, & ac ciperet ad suam naturam id corpus cum ingredere tur. Puta cum spiritus, i. ventus seu aer ingrediret vatem, & factum eum maiorem. Vt spiritus, i. anima ingreditur corpus, & conformat ipsum fibi, sed nō est ita: quin immo cibus ingrediens corpus patiendo à corpore animalis corruptum conuersum in corpus animalis, & principium mutationis non est in hoc quod additur, sed in eo cui additur.

LECTIO. XV.

Propositum solutionis recte conditionibus, illa dissoluitur dubitatio, an secundum quamlibet partem eius quod augetur, contingat ipsum augmentum fieri necne.

Cum autem de hisce sit avide addubitatum, dubitationis solutionem invenire oportet, illud servantes, permanente, inquam, eo quod augetur, atq; adueniente aliquo fieri accretionem, & abeunte decretionem. Et insuper, quodvis sensibile signum maius minus esse reddi,

B & neq; corpus esse inane, neq; codi in loco duas esse magnitudines, neq; incorpore a re quicquam augeri.

Voniam autem de his quæstum est sufficienter, oportet questionis tentare solutionem invenire, saluantes manere id quod augetur, & adueniente aliquo augeri, recedente autem diuinui. Adhuc autem, quod cunq; signum sensatum, aut maius, aut minus generatum esse: & non vacuum esse corpus, neq; duas magnitudines in eodem loco, neque incorporeo augeri.

Postquam Philosophus mouit dubitationē de eo, quo aliquid augerit, & solute dubitationem interpositam, hic accedit ad solendum dubitationem principalem. Et primo solvit dubitationem. Secundo ostendit dubitationem, quomodo fiat augmentum, ibi: *Maius autē totum.* Circa primum duo facit. Primo ostendit qualis debet esse solutio. Secundo ponit solutionē, ibi: *Suscipiendum.* Oportet autē ipsa vera solutio includat omnia quæ sunt de ratione ret., & omnia impossibilia excludat, & ideo primo ostendit quomodo in fidem saluare omnia quæ sunt de ratione augmenti: & dicit, q; quia sufficiens questū est de prædictis, oportet tentare, ad hoc conatum apponere, vt inveniatur talis solutio quæstionis, quæ saluerit, quæ supradicta sunt de ratione augmenti, quorum Primum est, q; id, quod augerit permaneat. Secundū est, q; augmentum fiat adueniente aliquo, & diminutio aliquo recedat. Tertium est, q; quodlibet signum sensatum, i. que libet pars sensibilis eius quod augerit fiat maior in augmentatione, aut minor in diminutione. Secundo ostendit quō intendit tria impossibilia vitare. Primo quidē, vt non ponamus corpus quod augerit esse vacuum. Secundo, vt nō ponam̄ duas magnitudines, vel duo corpora esse simili. Tertio, vt non ponamus augmentum fieri per additionē aliquicū incorporei, videatur enim suppositus predictis suppositionibus alterum horum inconvenientium ex ne cessate sequi. Si enim augerit qualibet pars eius quod augerit, & nihil augerit nisi adueniente aliquo: oportet quodlibet pars eius quod augerit aliquid adueniat. Ergo id, quod aduenit, non est incorporeū: oportet duo corpora esse simili, n̄ ponatur corp̄ quod augerit esse vacuum. Deinde cūm dicit,

Sumenda autem erit causa uno quidem prius à nobis definito, dissimilari, inquit augeri, cum similaria accrescam, ex his enim quodq; componitur. Deinde canem, & os, & id genus partium quamq; perinde atq; ceterarum, quæ formam habebit in materia, duplicum esse, nam materies atq; formam, caro dicitur aut os.

Suscipientum igitur causam, sed si primum quedam

ANT.
Tex. c. 35.

Tex. c. 18.
Rectū ē sui
iudex, atq;
obliqui.
Duo facere
oportet fol
ientē diffi
cilitate ali
quam.

VATA B.

ANT.